

Bemærkninger til lovforslaget

1. Baggrunden for lovforslaget

1.1. Indledning

Lovforslaget er i ændret form en genfremsættelse af lovforslag nr. L 161 fra folketingsåret 2006-07, som ikke blev vedtaget (jf. Folketingstidende tillæg A, side 5331 og 5360, FF side 4581 og Miljø- og Planlægningsudvalget, L 161).

Lovforslaget vedrører helt overvejende reglerne om indvinding på havet (sten, grus og sand). Herudover indeholder lovforslaget mindre præciseringer, som også var indeholdt i L 161, af enkelte regler om indvinding på land, som ved en fejltagelse ikke blev foretaget i forbindelse med kommunalreformændringerne i 2005. Endvidere foretages, som i L 161, enkelte præciseringer af hensyn til det nye direktiv om håndtering af affald fra udvindingsindustrien (mineaffaldsdirektivet), som i praksis vurderes opfyldt ved den gældende råstoflovs bestemmelser.

Råstoflovens regler om indvinding på havet foreslås ændret, således at bestemmelsen i lovens § 19 om godkendelse af indvindingsmateriel (fartøjsgodkendelse) ophæves, og reglerne i lovens §§ 20-22 om indvindingsstilladelser foreslås moderniseret.

Formålet med lovændringen er at sikre en fri og dermed større konkurrence mellem virksomheder, der ejer fartøjer, som indvinder råstoffer på havet, samt at modernisere tilladelsesordningen med henblik på at fremtidssikre råstofforsyningen fra havet. Med lovforslaget kommerialiseres råstofindvinding på havet, og vilkårene for indvinding på dansk område tilnærmes vilkårene herfor i vore nabolande, og tilsvarende tilnærmes vilkårene for indvinding på havet vilkårene herfor på land.

Med lovforslaget vil staten som råstofejer fremover oppebære en indtægt ligesom ved olie- og gasproduktionen i Nordsøen.

Med lovforslaget foreslås endvidere et forbud mod stenfiskeri. Stenfiskeri har historisk set været en afgørende faktor for ødelæggelsen af stenrev, som er en unik naturtype og et levested for et stort antal plante- og dyrearter.

Der vil med lovforslaget ikke ske ændringer i de regler, der i 1996 blev indført for at sikre, at råstofindvindingen på havet foregår under den fornødne hensyntagen til havets miljø- og naturmæssige værdier, ligesom der ikke ændres på reglerne om, at det er erhvervet, der afholder udgifterne til efterforskning, fornødne undersøgelser og miljøvurdering.

Baggrunden for forslaget om ophævelse af lovens § 19 om fartøjsgodkendelse er for det første EU-Kommissionens åbningsskrivelse nr. 2005/4593 af 18. oktober 2006 om uforenelighed mellem den danske råstoflov og den dermed forbundne forvaltningspraksis og EF-traktatens artikel 49.

Endvidere er baggrunden en anbefaling fra Konkurrencerådet. Konkurrencerådet har i begrundet udtalelse af 9. november 2005 på baggrund af en undersøgelse foretaget af Konkurrencestyrelsen vurderet, at reglerne i § 19 har en markedsafskærmende virkning og dermed hindrer fri konkurrence på det danske marked for råstofindvinding fra havbunden.

De gældende regler om fartøjsgodkendelse blev indtil den 3. juli 2007 administreret med udgangspunkt i bemærkningerne til lovforslag nr. L 153 i Folketingsåret 1995-96 (lov nr. 484 af 12. juni 1996 med ikrafttræden den 1. januar 1997), jf. Folketingstidende 1995-96, s. 2746, 3088, 6935, 7073; A 3235; B 810 og 929. Den meget stramme administrationspraksis, som således blev fastlagt i forbindelse med lovgivningsprocessen i 1996, fastsatte i overensstemmelse hermed maksimale grænser for det enkelte fartøjs lastekapacitet på 2.000 m³ og begrænsede antallet af fartøjsgodkendelser således, at den samlede indvindingsflådes kapacitet ikke oversteg 26.500 m³. Dette medvirkede til, at den danske indvindingsbranche gennem årene blev koncentreret på stadig færre virksomheder. Reglerne udgjorde samtidig i praksis en betydelig hindring for nye virksomheder i at komme ind på markedet og begrænsede eksisterende virksomheders mulighed for vækst. En ophævelse af reglerne vil betyde øget konkurrence inden for indvindingsbranchen og er samtidig en forudsætning for vækst i den del af branchen, som beskæftiger sig med forsyning til for-